

KEND DEN SUNDE BIFAMILIE

Yngelsygdomme, sygdomme hos de voksne bier og parasitter er hverdag i biavl. Det kan være svært at huske og erkende alle disse sygdomme. Derfor er det vigtigt at kende den sunde bifamilies tegn, således at man ved, at bifamilien faktisk er sund og rask.

KEND DEN SUNDE BIFAMILIE

For at kunne genkende en syg bifamilie, er det vigtigt at kunne bedømme om en bifamilie er i god kondition, med sund yngel og sunde bier.

HVORDAN SER DEN SUNDE BIFAMILIE UD?

Stiller man en rutineret biavler spørgsmålet: „Hvordan ser en sund bifamilie ud?" viser det sig ofte, at de bliver et klart svar skyldig. Oftest er svaret: „Min erfaring siger mig, at bifamilien ser sund ud". Der ligger altså års erfaring til grund for vurderingen om familien er sund og rask. Vi har ridset nogle iagttagelser op, som enhver biavler bør indarbejde i sine rutiner, således at „sygdoms-alarmpappen" automatisk tændes.

DET FØRSTE SYN

Når låget og dækpladen tages af enhver bifamilie kommer der allerede flere synsindtryk frem.

Først og fremmest skal man fornemme, at bifamilien er samlet. Der skal være en samlet klynge: 1) Om foråret i kraft af en vinterklynge, og 2) senere på sæsonen når bierne er samlet om et egentligt yngelleje. Sidder bierne spredt, kan der være tale om forskellige sygdomme, parasitter eller dronningløshed. Sunde bier vil normalt også komme op til bærelisterne for at lukke af for varmetabet.

Sunde bier fylder tavlerne ud, og er samlet om ynglelejet.

LUGTEN

Lær lugten af en sund bifamilie at kende, da især et par af yngelsygdommene har en syrlig eller rådden lugt. Fornem den gode oplevelse det faktisk er, at lugte til familien. Lugten kan bedst beskrives som en varm, sødlig vokslugt. Er lugten anderledes, bør man være på vagt.

LYDEN

Der skal være en behagelig monoton brummen, som viser, at bifamilien er i harmoni. En „brusen op", signalerer disharmoni i bifamilien, som f.eks dronningløshed.

DEN SUNDE UDVIKLING

Enhver bifamilie skal udvikle sig i løbet af sæsonen. Den sunde bifamilie vil udvikle sig fra gang til gang, når man inspicerer den. Dog mindskes bifamilien naturligt ved indvintring. Ved forårsudviklingen bør bifamilien dække mindst 4-5 tavler og skal i løbet af april måned mindst fylde et magasin (= 10 rammer). I løbet af sæsonen skal familien komme op på 4-5 magasiner med bier og honning. Flere sygdomme kan være skyld i en hæmmet udvikling.

BISAMMENSÆTNINGEN

Det er vigtigt at bide mærke i, om sammensætningen af bier i bifamilien er den rigtige. Især om foråret kan man opleve, at der er et stort yngelleje i bifamilien, men forholdsvis få bier til at fodre og holde yngellejet varmt. Der kan mangle en generation af bier. Det kan enten skyldes at vinterbierne har en kortere levetid end normalt eller sygdomme.

FODERSTANDEN

Bifamilier må aldrig sulte. Derfor skal der i sæsonen altid være en foderbræmme af både pollen og honning omkring yngellejet. I mange situationer, det være sig om foråret, men også midt i sæsonen, kan der opstå situationer, hvor ynglen mangler foder, hvorved en stress-situation skabes.

Hvis foderbræmmen ikke er tilstede, skal der fodres. Der bør altid være foder til rådighed; også når der tages honning fra.

DET SUNDE YNGELLEJE

Dronningen skal lægge sine æg i bunden af tavlens voksceller. Normalt startes æglægningen i tavlens midte og fortsætter derefter i cirkler ud mod tavlens yderkanter. Yngelfladerne skal helst være sammenhængende.

Larverne skal være buttede og perlemorsagtig i farven. Der kan godt være huller i det forseglede yngelleje. Dette vil normalt være yngel der er blevet rensat ud af bierne, som følge af, at ynglen sandsynligvis ikke var levedygtig. I gamle dage gik man meget efter store yngelflader uden huller, men det hullede yngelleje kan være et tegn på biernes evne til at udrense død yngel. Et for hullet yngellejet kan dog også være tegn på indavl. I yngellejet skal der være en god sammenhæng mellem mængden af æg, åben yngel og forseglede celler.

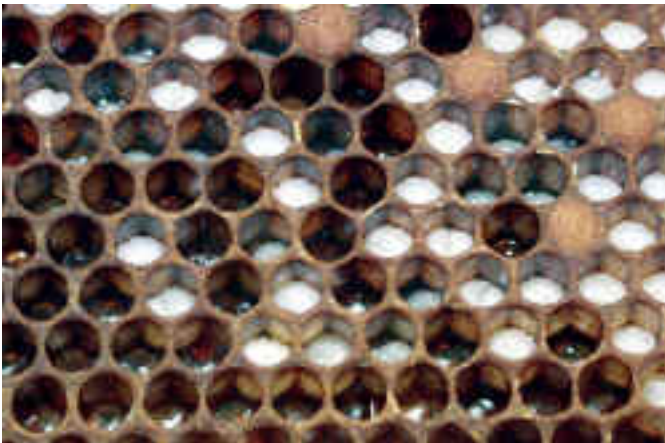
Cellelågene er mere eller mindre lysebrune til mørkebrune, alt efter hvor mange gange der har været ynglet i tavlen. Lågene skal være regelmæssigt hvælvede. Især bør der ikke være enkeltforseglede celler tilbage, hvorfra ynglen ikke kryber, eller celler med halvt opbidte eller sammensunkne cellelåg. I sådan et tilfælde kan der være tale om ondartet bipest.

En samlet yngelflade med forseglet yngel med åben yngel ovenover, samt en „fodtbræmme“.

Biernes yngelforsegling er en vigtig sygdomsindikator. Forseglingen skal være regelmæssigt hvælvet og sammenhængende.

Larverne skal være buttede og perlemorsagtig i farven.

DEN SUNDE BI

Den sunde voksne bi er behåret, varierende i farven fra gullig, grålig til brunlig. Ældre bier er ikke så behårede som nyudkrøbne bier. Bien skal være mat i farven og have blanke vinger. Kroppen må ikke være glat og sammentrukket.

Den sunde voksne bi er mat behåret.

ALARMKNAPPEN

Indarbejd ovenstående iagttagelser i rutinen, når en bifamilie gennemgås. Viser der sig situationer, hvor bifamilien ikke ser sund ud, bør man være opmærksom og prøve at gribe ind overfor sygdommen. Man kan søge råd ved at henvende sig til en rutineret biavler i lokalforeningen, kontakte konsulenterne i Danmarks Biavlerforening, som gerne telefonrådgiver, eller kontakte den lokale bisygdomsinspektør.